

NVE

Begrunnelse for vedtak

Godkjenning av detaljplan for
Storbjørnlistølen koblingsstasjon og
66 kV (132 kV) kraftledning
Storbjørnlistølen - Tysse

Kvinnherad og Etne kommuner i Vestland fylke

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	Fagne AS
Referanse	202514443-10
Dato	28.04.2026
Ansvarlig	Anne Johanne Kråkenes
Saksbehandler	Magnus Tandberg Holth

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Innhold

Innhold	1
1 Bakgrunn	2
1.1 Innledning	2
1.2 Dokumentets innhold og struktur	6
2 Høring og innkomne uttalelser	6
2.1 Detaljplanen har vært på høring	6
2.2 Innspill til detaljplanen og Fagnes kommentarer	6
3 NVEs vurdering av endringer fra konsesjonen	8
4 NVEs vurdering av detaljplanen	8
4.1 Hva vurderer NVE?	8
4.2 Detaljplanlegging av arealbruk	8
4.2.1 Arrondering og istandsetting	9
4.2.2 Kjørespor	10
4.2.3 Riggplasser	12
4.3 Naturmangfold	12
4.3.1 Fremmede arter	14
4.4 Naturfare	14
4.5 Kulturminner	14
4.6 Friluftsliv og landskapsvirkninger	15
4.7 Storbjørnlistølen koblingsstasjon	16
4.8 Oppsummering	16

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

1 Bakgrunn

1.1 Innledning

Den 10.07.2023 fikk Fagne AS konsesjon fra NVE for å bygge en 132 kV kraftledning mellom Storbjørnlistølen i Kvinnherad kommune og Tysse i Etne kommune, Vestland fylke. Ledningen skal inntil videre driftes på 66 kV. Den 10.10.2025 søkte Fagne NVE om endringer av konsesjonen. Endringene besto av ny løsning for Storbjørnlistølen koblingsstasjon, endret plassering av mastpunkt M40-M43 på grunn av skredfare, samt ny trasé for jordkabel inn til Tysse transformatorstasjon. NVE ga konsesjon til disse endringene XX.04.2026¹. I gjeldende konsesjon har Fagne dermed tillatelse til en ny koblingsstasjon på Storbjørnlistølen, en ca. 10,7 kilometer lang luftledning fra Storbjørnlistølen til Tysse, og en ca. 380 meter lang jordkabel inn til Tysse transformatorstasjon. Konsesjonen ble gitt for at Fagne skulle kunne forsyne nytt forbruk i Fjæra, samt ny kraftproduksjon ved Åkrafjorden og ved Rullestad.

NVE mottok den endelige detaljplanen som ligger til grunn for denne godkjenningen den 19.09.2025. Søknad om endring av konsesjonen og detaljplanen har blitt behandlet parallelt. Det ble ikke satt vilkår i den oppdaterte konsesjonen som ikke var omtalt av Fagne i allerede innsendt detaljplan. NVE kan derfor godkjenne detaljplanen kort tid etter at endringssøknaden ble godkjent, og oppdatert konsesjon ble gitt.

Anleggskonsesjonen for nettforbindingen mellom Storbjørnlistølen og Tysse omfatter også tillatelse til Tysse transformatorstasjon. Denne stasjonen bygges i felles bygning som Tøsse kraftverk. Detaljplan for transformatorstasjonen er derfor behandlet samlet med detaljplan for kraftverket, og denne ble godkjent i NVEs vedtak av 27.09.2024². Detaljplanen som er behandlet i dette notatet omfatter derfor kun koblingsstasjonen på Storbjørnlistølen og den nye 132 kV kraftledningen mellom Storbjørnlistølen og Tysse.

¹ NVE ref: 200701095-106

² NVE ref: 202402726-6

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

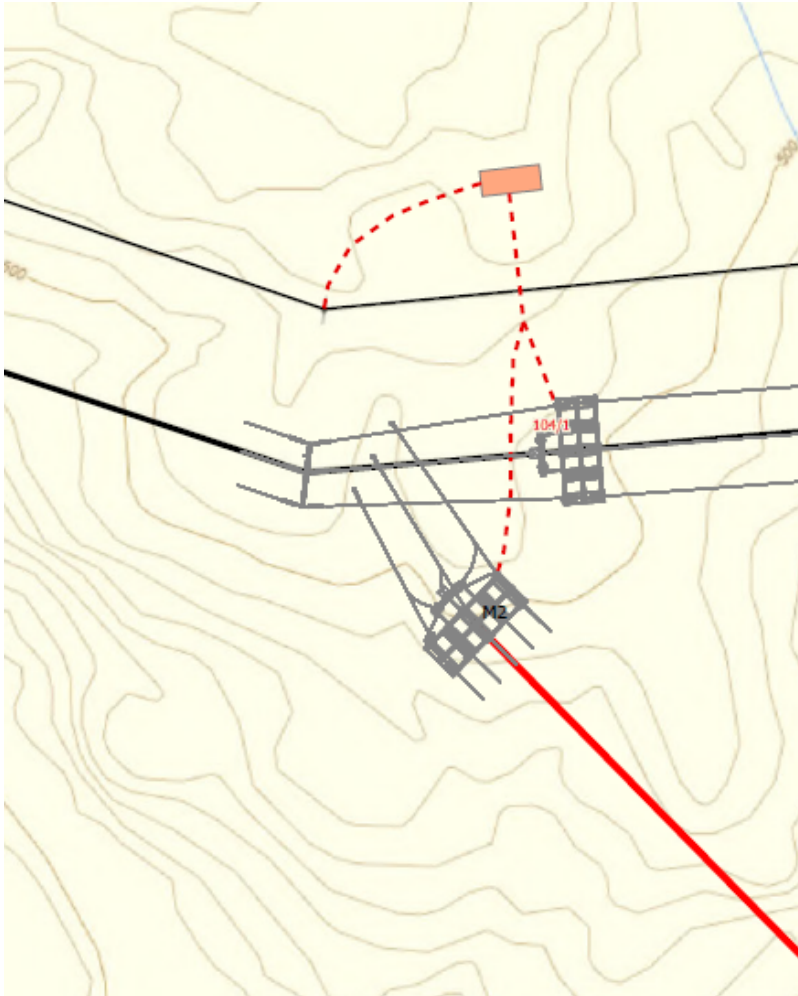

Figur 1: Oversiktskart som viser kraftledningstraseen fra Storbjørnlistølen i nordvest til Tysse i sørøst. Kilde: Fagnes detaljplan 19.09.2025

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

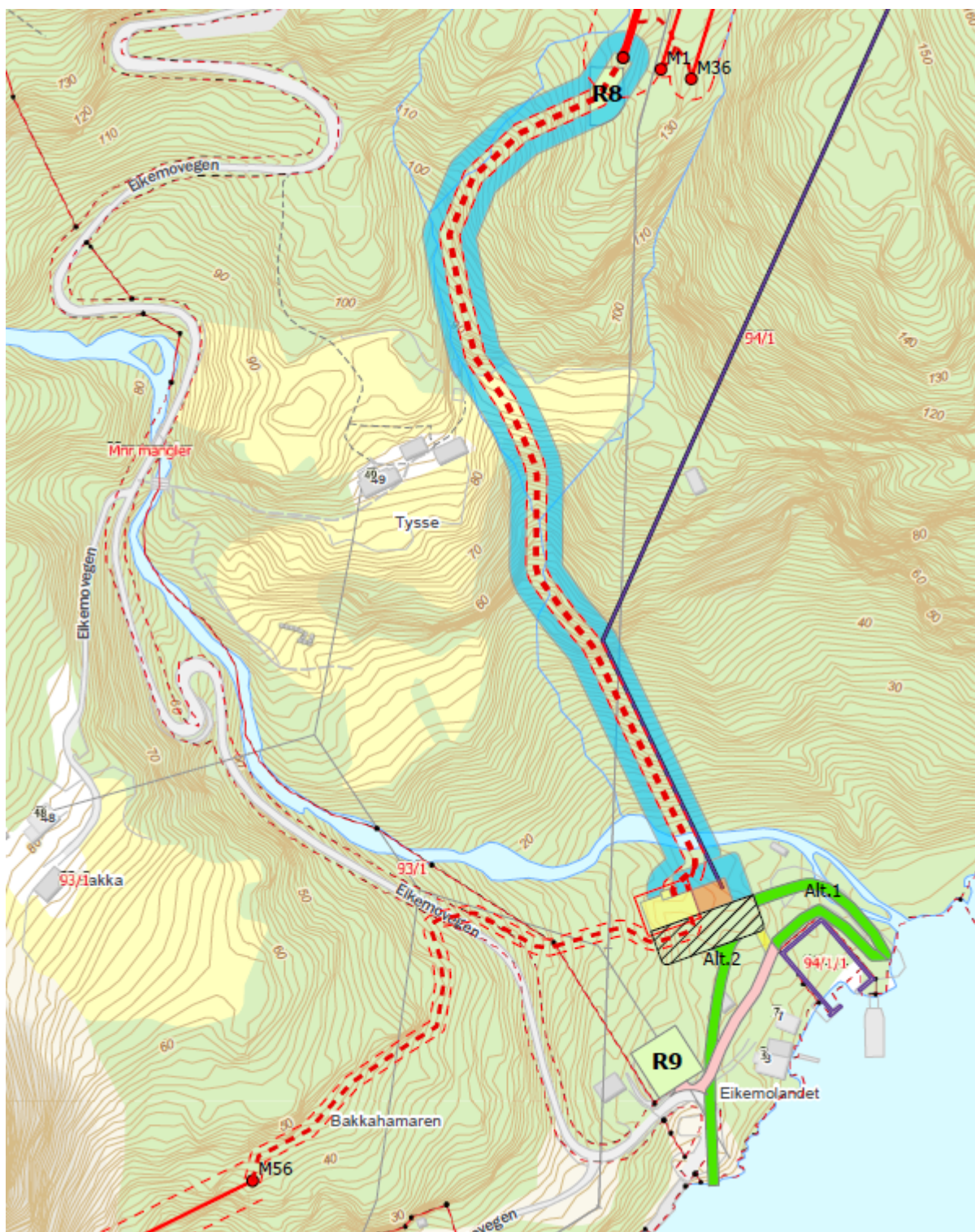

Figur 2: Koblingsstasjon ved Storbjørnlistølen. Figuren viser bryterarrangement (grått), og den nye ledningen merket med rødt. Ledningen kobles på eksisterende ledning Blåfalli 4-Matre som går øst-vest i kartet. Oransje rektangel er ny nettkiosk. Kilde: Fagnes detaljplan 01.07.2025.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Figur 3: Oversiktskart som viser siste mastepunkt (R8), og kabel nord-sør til Tysse transformatorstasjon vist med rød stiple linje. Området merket med turkis på hver side av kabelen er midlertidig anleggsområde. Gult område er transformatorstasjonen, oransje er Tysse kraftverk. Grønne områder er midlertidige anleggsveier. I dette kartet er det kun kabelen nord for transformatorstasjonen som omfattes av Fagnes detaljplan av 19.09.2026. Kilde: Fagnes detaljplan 01.07.2025.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

1.2 Dokumentets innhold og struktur

I dette dokumentet beskriver NVE vår behandling av detaljplanen. Først presenterer vi søknadene og oppsummerer høringen og merknadene som har kommet inn. Deretter presenteres de vurderingene som er lagt til grunn for vedtakene som NVE har fattet i saken i dag.

NVEs vedtak i saken framgår av følgende dokumenter:

- Vedtak – godkjenning av detaljplan for 66 kV (132 kV) Storbjørnlistølen – Tysse, datert 28.04.2026³
- Begrunnelse for vedtak – godkjenning av detaljplan for 66 kV (132 kV) Storbjørnlistølen – Tysse (Dette dokumentet)⁴

2 Høring og innkomne uttalelser

2.1 Detaljplanen har vært på høring

I anleggskonsesjonen er det i vilkår nr. 7 blant annet satt krav om at «Fagne skal utarbeide planen i kontakt med berørt kommune, grunneiere og andre rettighetshavere». I detaljplanen er det opplyst at lokale og regionale myndigheter, grunneiere og rettighetshavere er involvert i form av diverse møtevirksomhet.

Samtidig med detaljplan for nettforbindingen, sendte Fagne inn søknad om konsesjonspliktige endringer, og søknad om ekspropriasjonstillatelse. NVE sendte disse dokumentene på felles høring og offentlig ettersyn 29.10.2025 til lokale og regionale myndigheter, og en rekke andre organisasjoner og bedrifter som kan ha interesser av utbyggingen (se høringsbrev⁵ for detaljer). Fristen for å komme med innspill til detaljplanen var 10.12.2025. Fagne informerte grunneiere og rettighetshavere om høringen og fristen for å komme med innspill den 05.11.2025.

2.2 Innspill til detaljplanen og Fagnes kommentarer

Vi har mottatt åtte uttalelser i høringen. Innspillene som er relevante for detaljplanen, er sammenfattet nedenfor. Et mer utfyllende sammendrag finnes på nettsiden og ligger vedlagt.

Uttalelsene ble oversendt til konsesjonæren for kommentering, og deres kommentarer datert 09.01.2026 er oppsummert i kursiv under den aktuelle uttalelsen. Kommentarene ligger som også som vedlegg til vedtaket. De fullstendige uttalelsene og kommentarene er også tilgjengelige gjennom [elInnsyn](#).

Kvinnherad kommune skriver i brev datert 02.12.2025 at det må foreligge oppdatert kartlegging av naturtyper, rødlistede arter og økologiske funksjonsområder. Kvinnherad kommune har også kommentert at mastene må skjules eller kamufleres så godt det lar seg gjøre.

Fagne har kommentert høringsinnspillet og mener at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig. Fagne påpeker at det skal monteres fugleavvisere på en rekke spenn, i tråd med Multiconsults anbefalinger.

³ NVE-ref.: 202514443-9

⁴ NVE-ref.: 202514443-10

⁵ NVE-ref.: 202514443-6

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Om kamuflering skriver Fagne at mastene skal bygges med brun-fargede stolper og komposittisolatorer, for å dempe det visuelle uttrykket.

Statsforvalteren i Vestland anbefaler i sitt høringsbrev av 10.12.2025 at det settes vilkår om avbøtende tiltak som foreslått i naturmangfoldrapporten.

Fagne har kommentert at avbøtende tiltak som foreslått i rapporten skal følges, som for eksempel fugleavvisere. Fagne har også tatt inn i detaljplanen ivaretagelse av store furutrær, punktet om å la døde trær stå igjen, ivareta kantvegetasjon og unngå barmarkskjøring i forekomster med reinrose og på myr. I tillegg skal det gjennomføres fugleundersøkelser

Vestland fylkeskommune skriver i sin høringsuttalelse av 08.12.2025 at sikringssonene til to automatisk fredede kulturminner bør markeres fysisk i terrenget under anleggsperioden.

Fagne skriver at sikringssoner ved registrerte kulturminner vil bli fysisk markert i terrenget, og at meldeplikten vil bli fulgt. Videre mener de at hensynet til vannmiljø og ferskvannsarter er innarbeidet i planleggingen.

Sunnhordaland Kraftlag AS (SKL) har i sin uttalelse av 28.11.2025 pekt på at konsesjonsvilkår krever dialog med berørte parter. SKL mener Fagnes valg av riggplasser er positivt, men peker på at R4 og R5 allerede er i bruk, og at Fagnes bruk av disse må avklares med SKL.

I sin kommentar skriver Fagne at de beklager at SKL ikke var invitert til grunneiermøte. Videre skriver Fagne at de er innforstått med at enkelte riggplasser vil være opptatt under anleggsarbeidet, og at dere er kjent med restriksjonene for veien til Vetrhus.

Birdlife Norge Sunnhordaland lokallag og Naturvernforbundet i Kvinnherad ga sin høringsuttalelse 13. desember. Fristen for høringen var 10. desember, men NVE har likevel valgt å inkludere innspillet i beslutningsgrunnlaget. Birdlife/Naturvernforbundet mener naturmangfold er mangelfullt kartlagt, fordi det ikke er gjennomført naturtypekartlegging.

Fagne viser til at Statsforvalteren i møte har avklart at det ikke var behov for naturtypekartlegging. Videre viser dere til at det ikke vil foregå helikoptertrafikk i hekkeområdet i 2026, og at det før støyende arbeider i senere år vil gjennomføres nødvendige undersøkelser.

Gunnar Helleland skriver i brev av 02.12.2025 at den planlagte traséen krysser Vetrusvatna og Brandvikevatn, som er viktige for fiske og friluftsliv. Han mener dette vil ha stor negativ innvirkning på naturoplevelsen.

Fagne viser til at hovedtraséen for kraftledningen ble fastsatt i konsesjonsbehandlingen i 2023, og at det derfor ligger utenfor rammen av denne høringen. De påpeker at de konsesjonspliktige endringene som behandles parallelt med detaljplanen ikke påvirker traséen som Helleland omtaler.

Helleland viser til at det allerede er pågående anleggsarbeid i området, og at det allerede er belastet av kraftverksutbygging. Han mener nye inngrep vil forverre situasjonen for natur og lokalmiljø. Helleland mener det er avgjørende at det er god dialog mellom Fagne og konsesjonær for kraftverket som bygges ved Tysse. Dette kan bidra til at man unngår unødvendige naturbelastninger og sikre bedre planlegging. Planleggingen må ta hensyn til natur, spesielt rundt Brandvikevatn.

Fagne svarer at de vil sikre god koordinering med berørte aktører, og gjennomføre tiltak som begrenser ulemper i anleggsperioden innenfor gjeldende konsesjon og omsøkte endringer.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

3 NVEs vurdering av endringer fra konsesjonen

Parallelt med behandling av detaljplanen har NVE behandlet søknad om konsesjonspliktige endringer. Disse endringene ble vurdert og godkjent i vedtak av 28.04.2026⁶. Detaljplanen NVE nå har behandlet er derfor i tråd med den nylig oppdaterte konsesjonen.

4 NVEs vurdering av detaljplanen

4.1 Hva vurderer NVE?

Formålet med en detaljplan er å sikre at dere som konsesjonær tar hensyn til miljø og landskap når anlegget bygges og driftes. I vår behandling kontrollerer vi at detaljplanen oppfyller aktuelle vilkår i konsesjonen. Vi vurderer og kommenterer også andre tema og forhold der konsesjonær eller høringsparter ønsker avklaring fra NVE. Forhold som NVE mener er beskrevet på en god måte i detaljplanen, og som det ikke er kommet innspill til i høringen, blir ikke vurdert nærmere av NVE.

4.2 Detaljplanlegging av arealbruk

I tillegg til permanent arealbruk til mastepunkter, kabel ved Tysse og koblingsanlegg på Storbjørnlistølen, er det behov for midlertidig arealbruk som kjørespor, riggplasser, samt vinsj- og trommelplasser. Både permanent og midlertidig arealbruk er vist i detaljplankartene (se figur 4). Godkjenningen gis under forutsetning av at midlertidige anleggsområder tilbakeføres til det opprinnelige etter bruk.

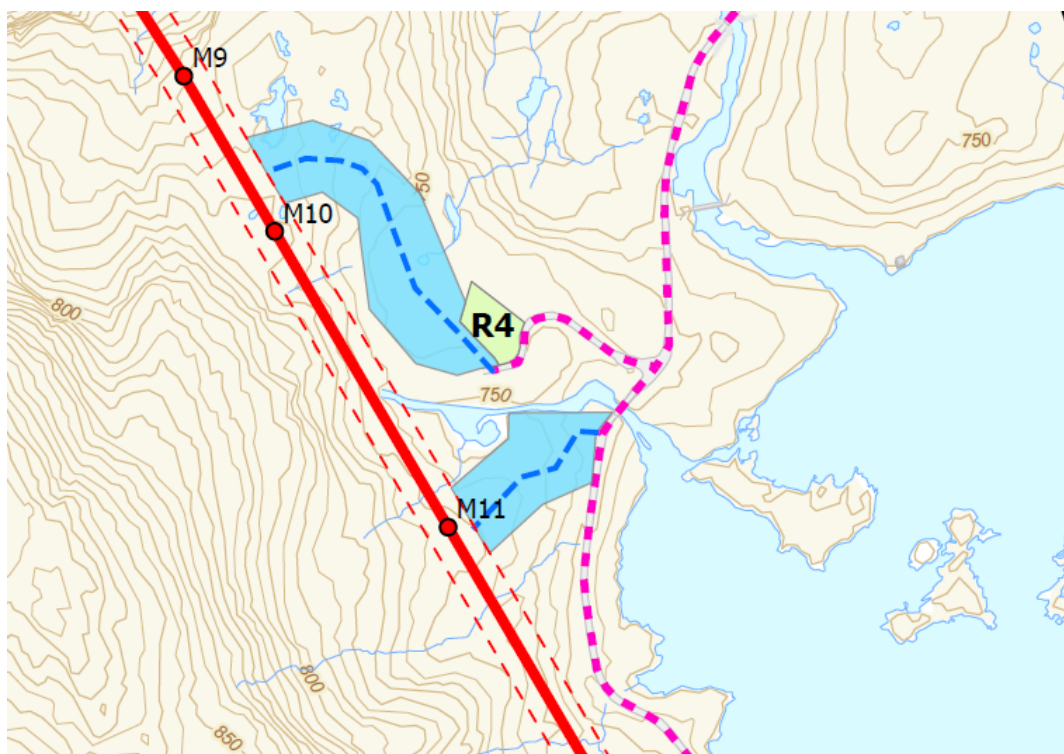
NVE minner om at planen ikke kan fravikes uten vår godkjenning, og at dersom arealbruken endres sammenlignet med det som er beskrevet i detaljplanen, må dere ta kontakt med NVE for å avklare endringen.

⁶ NVE ref:

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Figur 4: Utsnitt fra detaljplankartene. Her ses ledningen som rød heltrukken linje, mens mastepunktene er de røde sirklene. Turkise felter er korridorer for terrengtransport, og det grønne feltet er en riggplass. Både korridorer og riggplassen er midlertidige inngrep. Fiolett stiplet linje viser eksisterende vei som skal benyttes til transport. Kilde: Fagnes detaljplankart 01.07.2025.

4.2.1 Arrondering og istandsetting

I anleggskonsesjonen er det stilt krav om at Fagne skal foreta en forsvarlig opprydding og istandsetting av anleggsområdene, som skal være ferdig senest to år etter at anlegget er satt i drift.

Når et areal blir opparbeidet, mener NVE at det er viktig å rydde vegetasjon, mellomlagre masser i ranker og separere massefraksjoner for å lykkes med arrondering og istandsetting. For å klare å holde toppmassene adskilt fra resten av massene, oppfordrer vi dere til å sammen med entreprenøren finne en løsning på hvordan toppmassene kan mellomlagres, slik at det blir mindre sannsynlig at disse blander seg med andre masser.

I forbindelse med arrondering og istandsetting er det viktig å få til overganger som er så like terrenget rundt som mulig. Vi viser til «NVEs veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg»⁷. Veilederen beskriver blant annet at fyllinger skal mettes med finere masser under toppmassene, slik at toppmassene ikke vaskes ned i hull mellom sprengstein ved regnskyll eller snøsmelting. Toppmassene bør ikke klappes, men legges rufsete tilbake for å legge til rette for naturlig revegetering.

For å redusere risikoen for sprengsteinssøl anbefaler vi å bruke matter ved sprenging. Sprengsteinssøl utenfor rekkevidden til gravemaskinen eller kranen skal også ryddes. Ryddingen skal gjennomføres på en slik måte at arbeidet i seg selv ikke setter varige spor i terrenget.

⁷[NVE Veileder Nr.2/2021 Veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg.](#)

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

I anleggskonsesjonens post nr. 7 er det satt vilkår om at detaljplanen skal beskrive og drøfte følgende:

Hvordan anleggsarbeidet skal gjennomføres i Skreddalen for å minimere terrenginngrepet.

Fagne skriver at anleggsarbeidene i både Skreddalen og Blådalen skal gjennomføres så skånsomt som mulig, både for å begrense skade på miljø og landskap, og å tilbakeføre til opprinnelig tilstand når anleggsperioden er over. De skriver også at masteplasseringer er nøye valgt for å begrense antall master, samt at flest mulig master skal fundamenteres på fjellgrunn, slik at man unngår sprengning av fundamentgroper og bruk av betong. Videre beskrives en rekke tiltak som entreprenøren skal legge til grunn i sitt arbeid, herunder blant annet at transport av materiell og utstyr primært skal gjøres med helikopter eller på snødekt grunn. NVE tar dette til etterretning.

Landskapsbildet i Skreddalen domineres av en stor steinur. Steiner i naturen har ofte patinering på oversiden, og ser annerledes ut når de snus. Det vil ta lang tid før eventuell ny patinering dannes på steinene, så om det blir behov for flytting av større steiner, mener NVE det derfor må tilstrebtes at steinene legges tilbake med patineringen opp når istandsettingen gjennomføres, slik at de visuelle virkningene blir minst mulig.

Videre vil vi også understreke at det er viktigere med frossen mark, enn snødekt mark, dersom man skal unngå kjøreskader i terrenget. Utover dette mener NVE at Fagne har lagt en god plan for ivaretagelsen av terrenget i Skreddalen, og har ingen ytterligere merknader til det. Vi vurderer vilkåret om Skreddalen som ivaretatt.

4.2.2 Kjørespor

I anleggsperioden vil det være nødvendig å transportere gravemaskin og annet utstyr ut i terrenget, inn til og langs kraftledningstraseen. NVE er opptatt av at for å begrense inngrep skal terrengtransport skje innenfor én trasé, og traseen omtales ofte som kjørespor. I tillegg til å benytte eksisterende veier, har Fagne beskrevet i kapittel 6 at det også er behov for transport i terrenget.

Konsesjonæren har rett til å ta seg fram i kraftledningstraseen innenfor rettighetsbeltet. For terrengtransport utenfor rettighetsbeltet har Fagne søkt om korridorer, se lyseblå felter merket terrengkjøring i detaljplankartene, også vist i figur 4. NVE erfarer at det i anleggsfasen kan bli nødvendig å justere tidligere godkjente kjørespor, fordi det først er når anleggsarbeidene er i gang, at entreprenøren og de som jobber med prosjektet blir kjent med terrenget, og man da kan finne traseer som er bedre for miljø og landskap. NVE er enig i at en korridor for terrengtransport er en god løsning for å finne de beste traseene for kjørespor. Vi godkjenner derfor de omsøkte korridorene for terrengtransport, men understreker samtidig at det kun skal være et kjørespor innenfor korridorene.

Dersom det er nødvendig å justere traseer for terrengtransport (kjørespor) utover godkjente korridorer, må dere avklare slike endringer med oss. Se veilederen vår for informasjon om behandling av endringer fra godkjent detaljplan.⁸

I detaljplanens kapittel 6 listes aktuelle avbøtende tiltak for å redusere terrenginngrep ved terrengtransport. I avsnitt 3.3.3 i «NVEs veileder for terrengbehandling»⁹ finner dere ytterligere

⁸[Detaljplan for energianlegg – endring av godkjent detaljplan.](#)

⁹[NVE Veileder Nr.2/2021 Veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg.](#)

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

slike prinsipper. I områder med dårlig bæreevne og slitestyrke bør dere være spesielt oppmerksomme og vurdere avbøtende tiltak for å forebygge skade. Hvilke avbøtende tiltak som bør brukes, kommer an på typen kjøretøy og bakkens tilstand. Bløte kjørespor bør forsterkes umiddelbart, og dere skal så langt som mulig bruke det samme kjøresporet. Kjøresporene skal fremgå av digitale kart, som kan legges inn i anleggsmaskinenes styringssystem. Alternativt kan traseene merkes fysisk i terrenget.

Terrengtransport bør gjennomføres slik at det ikke oppstår erosjon ved etablering av kjørespor i for eksempel sidebratt terreng, eller ved kryssing av vassdrag og mindre bekker. NVE mener det er positivt at dere i detaljplanen har beskrevet at barmarkskjøring på myr skal unngås. Vi minner om at kjørespor er midlertidig arealbruk som skal istandsettes.

Naturmangfoldrapporten fra Multiconsult beskriver myr mellom mastepunktene M36 og M37. Dette kommer ikke frem av detaljplankartene. Beskrivelsene fra Multiconsult er ikke tydelig på størrelsen på den aktuelle myra, men vi ber Fagne være ekstra oppmerksomme når kjørespor velges her.

Det kommer frem av detaljplanen at Statsforvalteren i møte av 06.06.2024 har minnet om vannressursloven §11 og bevaring av kantvegetasjon. Detaljplanen fokuserer her på at ledningen vil være såpass høy at den ikke vil komme i konflikt med kantvegetasjonen, og at mastepunktene ikke er plassert i kanten av vassdrag. NVE konstaterer at enkelte av korridorene for kjørespor er i kantsoner (se Figur 5). I den forbindelse minner vi om at forholdet til kantvegetasjon er det samme når det gjelder kjørespor. Kjøresporene må så langt som mulig legges bort fra vassdragenes kantsoner, og dersom det blir behov for hogst av kantsoner for å komme frem i terrenget, må slik hogst avklares med Statsforvalteren.

Figur 5: Utsnitt fra detaljplankartene. Kartet viser korridor for kjørespor (turkis) mellom mastepunktene M5 og M6. Dette er eksempel på en korridor som ligger i kantsonen av vassdrag, jf. teksten over, Kilde: Fagnes detaljplankart 01.07.2025.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

4.2.3 Riggplasser

Når riggplassene skal opparbeides og istandsettes, legger NVE til grunn at dere følger prinsippene i vår veileder for terrengbehandling, og deres egne beskrivelser i detaljplanen. Vi viser blant annet til kapittel 6. Riggplasser er som hovedregel midlertidig arealbruk og skal tilbakeføres til det opprinnelige etter bruk. Flere av riggplassene som skal benyttes under utbyggingen er allerede opparbeidet, som for eksempel eksisterende parkeringsplasser. Etter NVEs vurdering inneholder detaljplanen gode beskrivelser av prinsipper for etablering og tilbakeføring av riggområder.

I høringen har SKL pekt på at de allerede benytter enkelte av riggplassene. Fagne planlegger å benytte, og at bruk må avklares med SKL. Fagne har kommentert at de er klare over at enkelte riggplasser vil være opptatt under anleggsarbeidet. NVE forutsetter at dette løses med dialog mellom Fagne og SKL. Dersom Fagne vil benytte eller opparbeide riggplasser som ikke er omfattet av detaljplan av 19.09.2025, må det sendes endringssøknad til NVE.

4.3 Naturmangfold

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er vurdert i konsesjonsbehandlingen i NVEs notat «Bakgrunn for vedtak» datert 25.09.2015.¹⁰ I arbeidet med detaljplanen har Fagne fått Multiconsult til å gjennomføre en oppdatering av kunnskapsgrunnlaget. Dette er gjort med en ny gjennomgang av offentlige databaser som naturbase og artsdatabank, dialog med myndigheter og en lokal fastboende, samt feltundersøkelser.

NVE har bekreftet disse opplysningene med egne søk i databaser som Naturbase og Artsdatabanken den 15.04.2026.

Vi mener vurderingene av naturmangfold i detaljplanen bygger på et oppdatert kunnskapsgrunnlag, og vi mener vurderingene er tilstrekkelig konkrete og dekkende for tiltaket.

Fugl

Statsforvalteren i Vestland har informert om at det er registrert tre ulike hekkeplasser for en rødlistet fugleart (unntatt offentlighet) i områdene mellom mastepunktene M22 og M33. Det kommer frem av detaljplanen at Fagne vil gjennomføre undersøkelser før anleggsarbeidene på stedet starter, for å avdekke eventuell hekking i området. Undersøkelsene vil bestå av både utplassering av lyttebokser og undersøkelse av de lokaliserte hekkeområdene. Fagne skal også montere fugleavvisere på flere av kraftledningens spenn.

NVE vil sette vilkår om at dersom det planlegges støyende anleggsarbeid ved mastepunktene M22 til M33 i hekketiden for den rødlistede fuglearten, så skal rapporten fra hekkekartleggingen oversendes NVE så snart den foreligger. Dersom det er påvist hekking, skal det i hekkeperioden ikke gjennomføres støyende anleggsarbeid innenfor en hensynssone på en kilometer fra den benyttede hekkelokaliteten. Dersom Fagne mener det er nødvendig å utføre støyende arbeider innenfor hensynssonen i hekkeperioden må dette begrunnes i en søknad til NVE. Søknaden må inneholde en vurdering av eventuelle konsekvenser for fremdrift og økonomi. Dersom det påvises hekking, kan det ikke gjennomføres støyende anleggsarbeid innenfor hensynssonen, før NVE eventuelt har godkjent det.

¹⁰NVE-ref.: 200700442-26

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Flora

Det kommer frem av naturmangfoldrapporten og detaljplanen at det rundt mastepunktene M17-M21 er registrert steder hvor den rødlistede arten reinrose (NT-nær truet) vokser (se rosa felter i figur 6). På grunn av disse artsobservasjonene har Fagne justert korridorene for kjørespor frem til mastepunktene, slik at det ikke skal kjøres over områdene med reinrose. Ifølge detaljplanen vil Fagne sette krav til at entreprenør fysisk skal merke disse områdene i terrenget. Fordi detaljplanen kun beskriver at det skal settes krav til entreprenøren, og ikke at områdene faktisk skal merkes, vil NVE sette vilkår om at slik merking skal gjennomføres. Merkingen skal skje med et materiale som ikke forvitrer. Det er for å redusere risikoen for at materialet ender som søppel i naturen. Vi minner om at det er Fagne som konsesjonær som er ansvarlig for at merkingen blir gjennomført og respektert. Merkingen skal så langt som mulig skje med en fem meters buffersone til de registrerte forekomstene, jf. anbefaling i naturmangfoldrapporten. NVE konstaterer at det er registrert reinrose innenfor rettighetsbeltet til ledningen, og at det her ikke er definert kjørespor slik som ellers i planen. Vi minner om at disse områdene skal tas hensyn til på lik linje som de utenfor rettighetsbeltet. Vi anbefaler også at dere legger disse registreringene inn i deres IK-energi-system slik at det blir tatt hensyn til reinrose også i driftsperioden.

Figur 6: Rosa områder viser lokasjoner med den rødlistede arten reinrose. Blå stiplede linje er antatt kjørespor, omgitt av korridor i turkis. Grønn linje er tidligere planlagte kjørespor. Kilde: Fagnes Detaljplan 19.09.2025

I anleggskonsesjonens post nr. 7 er det satt vilkår om at detaljplanen skal beskrive og drøfte følgende:

Hvordan kabeltraseen ut fra Tysse transformatorstasjon skal utformes. Det skal tas hensyn til kryssing av elva bak kraftverket, og en ask nær traseen.

Detaljplanen beskriver hvordan den 380 meter lange kabeltraseen skal legges i samme grøft som trykkørret til Tøsse kraftverk. Det kommer også klart frem hvordan asketreet tett inntil traseen på sørsiden av Bakkabekken skal gjerdes inn slik at både treet og dets rotsystem beskyttes. NVE mener de planlagte tiltakene ivaretar asketreet på en tilstrekkelig måte, og vi vurderer det nevnte konsesjonsvilkåret som ivaretatt.

Videre kommer det også frem av naturmangfoldrapporten (figur 3-35) at det er registrert asketrær omtrent rett under ledningen i spennet M40-M43 (M41 og M42 er tatt ut av planen). Det ser ut til at ledningen her vil gå relativt høyt over bakkenivå. Dersom det likevel skulle bli behov for

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

skogrydding ved askene, skal det så langt som mulig unngås å hugge de rødlistede trærne. Videre er prinsippet om begrenset hogst, som omtales på detaljplanens side 34, noe som bør vurderes for disse trærne. Et aktuelt tiltak kan være beskjæring, fremfor hogst, av de aktuelle trærne.

Naturtyper

Den 380 meter lange kabelen som utgjør siste del av ledningen mot Tysse transformatorstasjon, vil krysse en naturtype slåttemark med lav økologisk kvalitet, og en naturtype semi-naturlig eng med svært lav kvalitet. Birdlife/Naturvernforbundet har kommentert at det må utvises varsomhet med anleggsarbeid i nærheten av disse naturtypene. Fagne har beskrevet hvordan anleggsarbeidet med kabelen skal gjennomføres i disse naturtypene, og NVE mener prinsippene som skisseres er gode. NVE har ingen ytterligere merknader til ivaretagelse av naturtypene.

4.3.1 Fremmede arter

Det kommer frem av detaljplanen at det ikke er registrert fremmede arter i anleggsområdet, og at heller ikke Multiconsult har funnet dette i sin kartlegging. NVE har bekreftet dette med søk i Artskart (21.04.2026). Fagne har i detaljplanen beskrevet at entreprenør skal opptre aktsomt under transport og ved graving og håndtering av masser.

Det er viktig at dere planlegger anleggsarbeidet slik at dere unngår å spre fremmede arter.¹¹ Når jordmasser flyttes, kan disse artene spres uten at dere er klar over det. Det er viktig at dere treffer nødvendige tiltak dersom dere avdekker fremmede arter.

Vi legger til grunn at dere gjennomfører nødvendige tiltak for å hindre at fremmede arter blir spredd, i henhold til forskrift om fremmede organismer § 24.

4.4 Naturfare

Dere omtaler naturfare i detaljplanens kapittel 4.3.1 og viser til at Multiconsult har vurdert naturfare for koblingsstasjonen ved Storbjørnlistølen og traseen fra Storbjørnlistølen til Tysse. Utredningen har ført til noe justering av traseen, men ellers vurderes forholdet til naturfare som ivaretatt. NVE tar dette til etterretning, men samtidig minner om at det er konsesjonærens ansvar at planleggings-, anleggs- og driftsfasen tar høyde for den reelle skredfaren, og at anlegget ikke øker faren for skred eller flom for tredjepart.

4.5 Kulturminner

I anleggskonsesjonens post nr. 7 er det satt følgende vilkår:

Konsesjonæren skal avklare undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 før miljø transport- og anleggsplanen blir godkjent.

Det kommer frem av detaljplanen med vedlegg at Vestland fylkeskommune tidligere har vurdert den gamle utbyggingsløsningen med hensyn på kulturminner. Den gang hadde de ikke merknader, men fylkeskommunen ønsket å se den nye detaljplanen før de ville uttale seg om det tidligere vurderingen står seg.

Fylkeskommunen har gitt høringsinnspill til planen, og pekt på to automatisk fredete kulturminner de mener må hensyntas i anleggsarbeidet (gravhaug id. 117508 og tuft id. 117526). Gravhaugen

¹¹[Forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer § 24.](#)

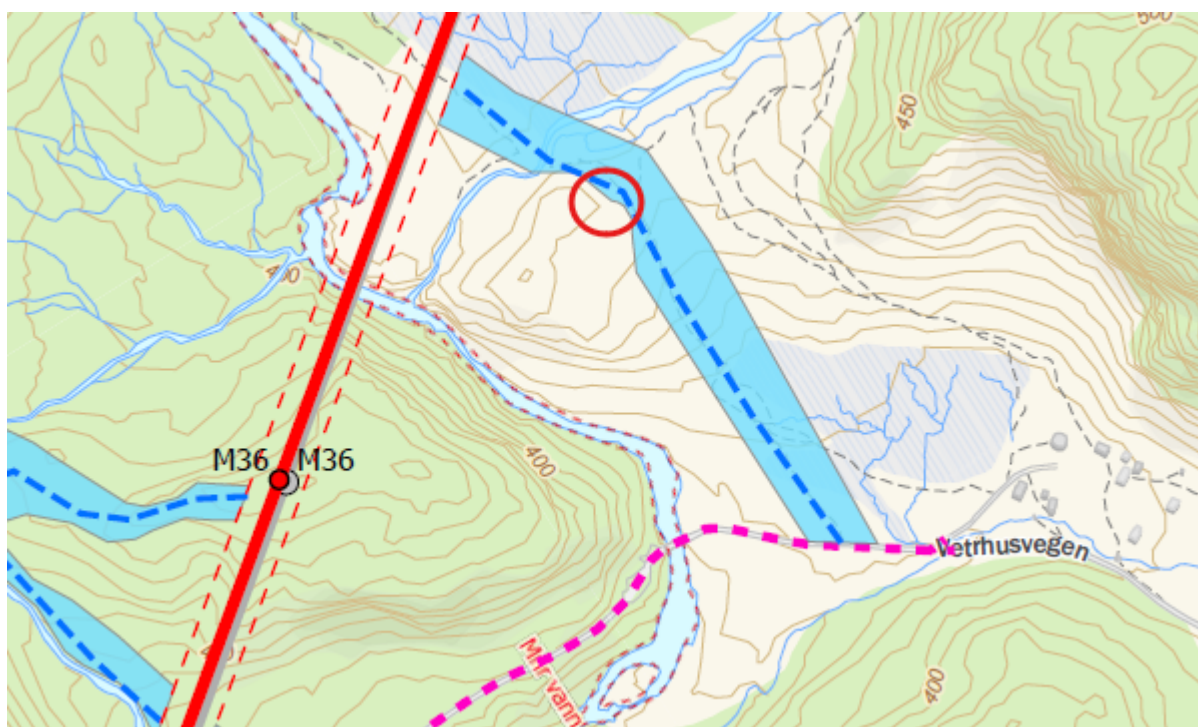

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

befinner seg nede ved kaia på Eikemlandet. Arealet ved kaia er ikke omfattet av detaljplanen, og NVE forutsetter derfor at Fagne ikke skal gjøre inngrep her. Det er likevel viktig at konsesjonær kjenner til kulturminnet, dersom kaia brukes til adkomst til anleggsområdene.

Når det gjelder kulturminnet med id. 117526, så er dette en tuft eller gammel bosetning. Etter NVEs vurdering ser det ut til at denne lokaliteten ligger tett på korridor for terrengtransport (se Figur 3).

Figur 7: Kulturminne tuft (id. 117526) merket med rød ring. Kulturminnet ligger tett på korridor for terrengtransport (blått felt). Kilde: detaljplankart og kulturminnesøk.no.

NVE minner om at kulturminner som ligger i eller tett på tiltaket, må merkes i felt før anleggsstart, slik at de ikke blir skadet i forbindelse med anleggsarbeidet. Vi setter som vilkår at dere merker kulturminnet med et materiale som ikke forvitrer. Det er for å redusere risikoen for at materialet ender som søppel i naturen. I tillegg er det en fordel at kulturminner vises i digitale kart som entreprenørene bruker i maskinene sine.

NVE vurderer ellers at detaljplanen oppfyller konsesjonens vilkår om kulturminner.

4.6 Friluftsliv og landskapsvirkninger

Flere av høringsuttalelsene har pekt på at området ledningen går igjennom er mye benyttet til friluftsliv. I detaljplan av 19.09.2025 skriver Fagne at merkede turstier så langt som mulig skal holdes åpne igjennom anleggsperioden, og at dersom det turstier må stenges i perioder, så skal dette merkes med varselskilt. Anleggsarbeid skal ikke foregå i vinter-, påske og høstferier. NVE mener Fagne har laget en god plan for hvordan hensynet til friluftsliv skal ivaretas i anleggsperioden.

Kvinnherad kommune har i sin høringsuttalelse pekt på at ledningen må skjules/kamufleres mest mulig, slik at landskapsvirkningene reduseres. Fagne har kommentert at konsesjonen beskriver både trasé og utseende av master. I gjeldende anleggskonsesjon av 28.04.2026 er det stilt krav om

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

at ledningen skal bygges med brune H-master og komposittisulatorer. Fargevalg er gjort på bakgrunn av synlighet i landskapet. NVE vurderer at detaljplanens beskrivelser av mastetyper er i tråd med kravene i konsesjonen, og at hensynet til landskapsbildet derfor er tilstrekkelig ivaretatt.

4.7 Storbjørnlistølen koblingsstasjon

I anleggskonsesjonens post nr. 7 er det satt vilkår om at detaljplanen skal beskrive og drøfte følgende:

Utforming og fasader på Storbjørnlistølen koblingsstasjon.

Utforming og fasader av koblingsstasjonen kommer klart frem på detaljplanens side 23 og 24. Der vises innstrekkestativ med bryterarrangement, samt ny nettkiosk. Fagne skriver at det er entreprenør som velger leverandør for nettstasjonen, men at det ønskes en fasade som har et dempet visuelt inntrykk og glir godt inn i fjellterrenget rundt. NVE støtter dette, og understreker at særlig fargevalg av nettstasjonen vil være viktig for at stasjonen ikke skal bli for synlig i landskapet.

4.8 Oppsummering

NVE vurderer at detaljplanen er et godt utgangspunkt for hvordan byggingen av ny 132 kV kraftledning mellom Storbjørnlistølen og Tysse skal foregå, og at tiltak beskrevet i detaljplanen vil være med på å begrense ulemper som utbyggingen kan medføre. NVE har i godkjenningen av detaljplanen satt vilkår for å sikre en begrensning av ulemper for allmenne interesser og miljø. Vilårene er presentert i vedtaksbrevet¹². NVE minner også om at detaljplanen ikke kan fravikes uten vår godkjenning.

¹² NVE-ref.: 202514443-9